

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

Trg sv. Petra
Srijeda, 6. ožujka 2024.

[Multimedia]

Mane i vrline. 10. Oholost

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U našem ciklusu katehezâ o manama i vrlinama danas dolazimo do posljednje grešne mane – *oholosti*. Stari su je Grci opisivali riječju koja bi se mogla prevesti sa „pretjerana blještavost“. Naime, oholost je samouzdanje, preuzetnost, taština. Taj se izraz javlja i u nizu grešnih mana koje Isus navodi kako bi objasnio da zlo uvijek dolazi iz čovjekova srca (usp. *Mk 7, 22*). Oholica je onaj koji se drži većim no što jest; onaj koji sav treperi da bi bio priznat većim od drugih, koji uvijek želi da mu se priznaju zasluge i prezire druge smatrajući ih inferiornima.

Iz tog prvog opisa vidimo da je grijeh oholosti jako blizak grešnoj mani taštine koju smo predstavili prošli puta. Ali ako je taština bolest čovjekova ega, ona je tek dječja bolest u usporedbi s pustoši koju može ostaviti oholost. Analizirajući ljudske ludosti, drevni su monasi prepoznali stanoviti redosljed u slijedu zala: počevši od najgrubljih grijeha, kao što je proždrljivost, pa sve do najjezovitijih čudovišta. *Od svih grijeha, oholost je velika kraljica*. Nije slučajno da Dante, u svojoj Božanskoj komediji, oholost smješta u prvi krug čistilišta: onaj koji je potpao pod taj grijeh daleko je od Boga a popravljjanje toga zla iziskuje vrijeme i napor, više nego bilo koja druga borba na koju je kršćanin pozvan.

Zapravo, u tome se zlu krije duboki grijeh, apsurdna težnja da budemo poput Boga. Grijeh naših praroditelja, opisan u Knjizi Postanka, u svakom je pogledu grijeh oholosti. Napasnik im kaže: „onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi“ (*Post* 3, 5). Duhovni pisci donose još pomniji opis posljedica oholosti u svakodnevnom životu, kako bi prikazali kako to zlo razara ljudske odnose i kako bi zorno pokazali kako to zlo truže onaj osjećaj bratstva koji bi, naprotiv, trebao ujedinjavati ljude.

Ovdje je, dakle, dugačak popis pokazatelja koji otkrivaju da je neka osoba podlegla grijehu oholosti. Sam njezin izgled to odaje: čovjek je to „tvrde šije“, to jest ne zna prignuti oholu glavu. Sklon je iznositi olako o drugima prijeziran sud: i za najmanju sitnicu izriče neopozive osude na račun drugih, koji mu se čine beznadno nesposobnima i nevještima. U svojoj nadutosti zaboravlja da nam je Isus u evanđeljima dao vrlo malo moralnih propisa, ali u vezi s jednim od njih se pokazao nepopustljivim: nikada ne sudi. Shvatiš da imaš posla s oholim čovjekom kad vidiš da reagira jako burno i na najmanju konstruktivnu kritiku ili posve bezazlenu primjedbu, kao da je netko povrijedio njegovo veličanstvo: sav pobjesni, više, ozlojeđeno prekida odnose s drugima.

Malo se toga može učiniti kad imaš posla sa čovjekom koji boluje od oholosti. S njim je nemoguće razgovarati, a još manje ga ispravljati, jer, na kraju krajeva, on nije baš sav svoj. S njim samo treba imati strpljivosti, zato što će se jednoga dana njegovo zdanje srušiti. Talijanska poslovice kaže: „Oholost odlazi na konju a vraća se pješice“. U evanđeljima vidimo da Isus ima posla s mnogo oholih ljudi i često je razotkrivao taj grijeh čak i kod ljudi koje su ga jako dobro sakrivali. Petar se razmeće svojom prokušanom vjernošću: „Ako te i svi napuste, ja te nikada neću napustiti“ (usp. *Mt* 26, 33). Vrlo brzo će, međutim, doživjeti da je poput ostalih, da i njega obuzima strah pred smrću za koju nije ni slutio da može biti tako blizu. I tako će drugi Petar, onaj koji se ne drži visoko, nego lije gorke suze, biti ozdravljen od Isusa i konačno će biti sposoban podnijeti teret Crkve. Prije je pokazivao oholost kojom se bolje ne razmetati, sad je naprotiv vjerni učenik kojega, kao što se kaže u jednoj prisposobi, gospodar može staviti „nad svim imanjem svojim“ (*Lk* 12, 44).

Spasenje je povezano s poniznošću, pravim lijekom za svaki čin oholosti. Marija u svom himnu *Veliča* pjeva o Bogu koji svojom moći raspršuje oholice u lošim mislima njihova srca. Beskorisno je krasti nešto od Boga, kao što se nadaju učiniti oholice, jer nam On, u konačnici, želi sve darovati. Zato apostol Jakov, svojoj zajednici rastrzanoj unutaršnjim trvenjima koje su plod oholosti, ovako piše: „*Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost*“ (*Jak* 4, 6).

Iskoristimo, dakle, draga braćo i sestre, ovu korizmu za borbu protiv svoje oholosti.

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

[...] U ovim korizmenim danima nastavite hrabro u svom zalaganju da svučete sve maske u svom

životu kako biste se čitavim srcem vratili Bogu koji nas ljubi vječnom ljubavlju.

Još jednom, braćo i sestre, ponavljam svoj poziv na molitvu za stanovništva koja trpe užas rata u Ukrajini i Svetoj Zemlji, kao i u drugim dijelovima svijeta. Molimo za mir! Molimo Gospodina za dar mira!